

Eksamensoppgaver PSY2021 Medienes publikum Høst 2019

Besvar en av tre oppgaver.

Sensorveiledning

For alle besvarelser:

I bedømmingen legges det vekt på at kandidaten svarer på det oppgaven spør om. Bred pensumkunnskap som legges fram på en oversiktlig måte, samt en god drøfting med relevante eksempler som demonstrerer en forståelse for problemstillingene, er nødvendig for å få en god karakter.

Videre legges det vekt på:

- at alle begreper forklares.
- en god struktur og god språkføring.
- en god drøfting er nødvendig for å få god karakter.

Det er mange ulike måter å besvare hver oppgave på. Da vektlegges det at kandidaten **fokuserer på fagets pensum** i sin besvarelse. Det er så klart lov å ta i bruk innsikt man har tilegnet seg ved andre fag, men besvarelsen skal i all hovedsak fokusere på Medienes Publikum. Følgende gjennomgang er ment som eksempler på hvilke tema som vil være relevant for de enkelte oppgavene. **Det er ikke et krav at alle disse momentene skal være med for å få god karakter. Samtidig er det fullt mulig å supplere med andre momenter.**

Oppgave 1:

Synet på publikum som aktiv eller passiv har endret seg gjennom publikumsforskningens historie. Gjør rede for hva som ligger i begrepet aktiv og passiv, og ulike forståelser av dette, og hvordan ulike tradisjoner i publikumsforskningen ser på publikum som aktive eller passive.

Sensorveiledning:

- **Effektforskningens** lineære stimulus-respons-modell, hvor avsenders budskap/mening er identisk med den publikum oppfatter. Fasene i effektforskningen, fra et syn på publikum som passive og påvirkelige, videre til publikum som selektive, og fram til forhandlet mediepåvirkning.
- **Bruksforskning:** Ser publikum som aktiv i betydning selektivt bruk.

Cultural Studies og resepsjonsforskning må være med, med deres fokus på encoding-dekoding, tolkning og publikums aktive deltagelse i meningsdannelsen.

Oppgave 2:

Gjør rede for hegemoni-begrepet slik det brukes i Cultural Studies, og diskuter hvordan populærkultur kan sees i sammenheng med ideologiske strømninger i samtiden. Bruk relevante eksempler.

Denne oppgaven åpner til en viss grad for kreative drøftinger.

Hegemoni-begrepet må redegjøres godt her, og Cultural Studies sin **vektlegging av ideologi**. Med hensyn til ideologiske strømninger henspiller det både på faktiske hendelser i samtiden, politiske avgjørelser og på hva som oppfattes som sunn fornuft til enhver tid, og hvordan alt dette gjenspeiles i populærkulturen. Kort sagt: å se alle visuelle uttrykk som potensielle bærere av en ideologi.

Andre tema:

- Frankfurterskolen.
- Hegemoni, makt, tolkning, meningsproduksjon
- Massemedia som uttrykk for en dominerende ideologi i samfunnet: Både som viderefører av en eksisterende ideologi, og som arena hvor en opposisjonell ideologi kan komme til uttrykk.
- Minoriteter, kultur, subkultur, undertrykkelse av underordnede grupper.
- Identitetskonstruksjon.

Oppgave 3.

Gjør rede for Stuart Halls encoding-decoding-model. Sammenlign med psykologiske teorier om kognisjon og mentale skjema.

Cultural studies:

- Hegemoni, makt, tolkning, meningsproduksjon
- Massemedia som uttrykk for en dominerende ideologi i samfunnet: Både som viderefører av en eksisterende ideologi, og som arena hvor en opposisjonell ideologi kan komme til uttrykk.

- Ideologi i media.

- Minoriteter, kultur, subkultur, undertrykkelse av underordnede grupper.

Kognisjon og mentale skjema går ut på at man lærer av erfaring. Mentale skjema dannes som følge av denne erfaringen. Skjemaene skapes individuelt, men er kulturelt betinget. De endres hele tiden, og det skapes nye. Når vi møter informasjon som ikke passer inn i de eksisterende skjema, kan enten skjemaet endres, eller vi tilpasser informasjonen slik at det passer inn i de eksisterende skjema. Dvs. vi overser informasjon som ikke passer inn med vår forkunnskap, og vektlegger det som passer inn. Det er likheten med CS, hvor de bl.a. ser på hvordan tolkning henger sammen med sosiale og kulturelle bakgrunnsvariabler.

Noen aktuelle tema om referanserammer og kulturell bakgrunn.

- Ideologi i media.

- Hvordan egne erfaringer og bakgrunn spiller inn på tolkning.

- Det kan også være relevant å trekke inn eksempler fra filmer og TV-serier.

Noen trekker kanskje også inn kritisk teori og Franfurterskolen. Det er så klart helt i orden.

I drøftingen er det store rom for tolkning. Det kan f. eks. handle om hvordan media kan påvirke folk mht. forholdet mellom nordmenn og innvandrere, terrorisme, fryktkultur, reklame, kjønnsroller, men det finnes sikkert andre relevante tema besvarelsene kan fokusere på. Det viktige er likevel at de klarer å benytte teorier fra pensum, og ikke bare kvalifisert synsing.